

Doen! Leren! Opschalen!

Startoverleg - Regio Twente

Aanwezig:

*Lydia Plant (gemeente Almelo);
Jan Dijk (Gemeente Enschede)
Reinier Postel (Trainee Onder Twente)
Jori Warmerdam (Trainee Onder Twente);
Moniek Bril (Gemeente Wierden);
Ivonne Bieleman (gemeente Hellendoorn)
Marco Vergeer (RHDHV)
Daniël Rits (Witteveen+Bos)*

Inleiding

Bij de start van het overleg wordt een korte introductie gegeven van het project Doen! Leren! Opschalen! (DLO) Het project tracht door participatie van deelnemende regio's, in combinatie met een gekoppeld leerproces, de betreffende regio's te ondersteunen bij de verantwoordelijkheden en regelgeving onder de aanstaande Omgevingswet.

Naast de regio Twente doen nog vijf andere regio's mee aan het project DLO. De verschillende regio's worden geïntroduceerd, waarbij wordt aangegeven dat iedere regio aparte belangen en opgaven heeft en DLO mogelijk op verschillende wijze tracht in te zetten. Daar komt bij dat niet iedere regio even ver in het proces is. Het gemeenschappelijk doel van iedere regio is dat ze DLO in willen zetten om de transitie naar de Omgevingswet, op het gebied van bodem en ondergrond, op adequate en soepele wijze te laten geschieden. Door de verschillende insteek/aanpak kunnen de regio's niet alleen intern ervaring opdoen, maar ook leren van elkaar. Daarvoor is een belangrijke faciliterende rol weggelegd voor het consortium.

Op zich zijn de betrokken gemeenten enthousiast voor het project DLO. Echter, er wordt geregeld de onzekerheid uitgesproken over hoe bodem adequaat te betrekken in Omgevingsvisies en Omgevingsplannen. De regio Twente wenst hier ondersteuning bij en wil graag zelf aan de slag. Dit past daarom uitstekend bij het beoogde project DLO.

Onder Twente

De regio Twente bestaat uit 14 deelnemende gemeenten en de Provincie Overijssel. Zij zijn verenigd in het regionale samenwerkingsverband: 'Onder Twente', welke als doel heeft om meer grip te krijgen en regie te voeren op het gebruik van de ondergrond en de gelieerde activiteiten. Wat dat betreft is de regio 'Onder Twente' op bestuurlijk niveau relatief ver. Ze hebben in iedere geval gezamenlijk de intentie uitgesproken om het thema bodem op volwaardige wijze op te laten gaan in toekomstige Omgevingsvisies en Omgevingsplannen. Met de wijze van uitvoering stoeien de leden van 'Onder Twente' nog wel.

'Onder Twente' heeft de gezamenlijk opgaven in de regio geïnventariseerd in een zogeheten menukaart. In deze menukaart zijn de volgende vier hoofdonderwerpen naar voren gekomen:

- Kennis & ondergrond;
- Communicatie;
- Veilig bodemgebruik;
- Netwerk.

Afgesproken is dat de menukaart met het consortium wordt gedeeld. **Actie → Jori Warmerdam**

Communicatie en deelname regio Twente

Tijdens het gesprek komt naar voren dat wellicht niet iedere gemeente even goed op de hoogte is van de start van het project DLO. Het is dus zaak dat alle betrokken partijen zo spoedig mogelijk op de hoogte worden gebracht. Ook omdat het project een zo intensief mogelijke participatie

beoogd van de deelnemende overheden binnen de regio, zodat ze van elkaar kunnen leren. Bij de communicatie is het van belang dat ook het PvA voor de regio Twente wordt meegestuurd.

Er is afgesproken dat de nieuwsbrief van Onder Twente wordt gebruikt om DLO nader te introduceren. In een special komt een sprekende infographic die wordt ontworpen door Jori Warmerdam met behulp van Daniel Rits en Marco Vergeer (overleg wordt z.s.m ingepland). Idee is om het overleg in te plannen op het kantoor van W+B in Deventer. **Actie: Marco Vergeer → inplannen overleg.**

Naast de nieuwsbrief is het aan te raden om ook een belronde te doen langs de partijen (door Onder Twente). Ook is het van belang om een agenda mee te sturen (liefst voor het einde van het jaar). Dit kan bijvoorbeeld in de nieuwsbrief special worden meegenomen. Dit wordt nader besproken tijdens het nog in te plannen overleg.

Kickoff

De kickoff van DLO binnen de regio Twente staat gepland op 17 januari 2019. De locatie is vooralsnog niet vastgelegd, maar er wordt geopperd om dat in Almelo te doen. **Actie: Lydia Plant → definitieve locatie voor kickoff vaststellen.**

Tijdens de kickoff is het idee dat alle 14 gemeenten van 'Onder Twente' aanwezig is, inclusief de Provincie Overijssel. Daarom wordt nogmaals benadrukt dat interne communicatie binnen de regio prioriteit heeft. Tijdens de kickoff wordt een planning voor de rest van het traject gedeeld en er wordt gevraagd om met concrete voorbeelden van Omgevingsvisies en Omgevingsplannen te komen. **Actie: Marco Vergeer en Daniel Rits → zoek een goed voorbeeld, bv de ondergrond visie van Dordrecht (Marco Vergeer).**

Opzet van DLO in Twente

DLO wordt uitgevoerd over een periode van circa 18 maanden. De gemeenten hebben vooral ondersteuning nodig bij de inbedding van bodem gerelateerde thema's binnen Omgevingsvisies en Omgevingsplannen. Tijdens het gesprek wordt duidelijk dat de verschillende gemeenten daar moeite mee hebben. Ze weten eigenlijk niet waar te beginnen en hebben behoefte aan handvatten. Er wordt direct de wens uitgesproken om zo concreet mogelijke voorbeelden aan te halen voor het maken van deze producten (zie vorige punt).

De regio Twente heeft tijdens acquisitiegesprekken voor deze opdracht te kennen gegeven dat ze zich op twee focuspunten willen richten:

- Energietransitie en de rol van bodem daarbinnen. Denk aan bodemenergie (WKO, bodemlussen, aardwarmte), opslag van CO2 etc. Hoe moet de ondergrond worden ingericht en hoe is de samenhang met bovengrondse ruimtelijke ordening / functies. Daniel Rits geeft aan dat we hier concrete ideeën voor kunnen aanleveren.
- Grondwaterkwaliteit t.b.v. drinkwaterwinning. Het grondwater is belangrijk voor Overijssel en onder de Omgevingswet gaan vele zaken veranderen. Denk aan verantwoordelijkheden en interactie tussen Provincie en gemeenten, maar daarnaast ook met drinkwaterwinbedrijven als Vitens.

Voor aanvang van de kickoff worden de gebieden onderverdeeld themagroepen (energietransitie en grondwaterkwaliteit). **→ Actie: Lydia Plant.** Voor deze groepen zijn inmiddels trekkers aangewezen die voor aansturing moeten zorgen. Dit zijn:

- Lydia Plant en Moniek Brill (energietransitie);
- Sander van Lienden en Ivonne Bieleman (grondwaterkwaliteit en drinkwater).

Er wordt gevraagd of aanvullende punten ook kunnen worden opgenomen. Dit is uiteraard een mogelijkheid, maar omdat de bovenstaande punten vanaf het begin zijn aangegeven, wordt vooralsnog van deze punten uitgegaan. Mochten er aanvullende onderwerpen (denk aan voedselveiligheid) zijn waar de regio Twente zich op wilt richten, dan is aan te raden om deze voor de Kickoff te inventariseren **→ Actie: Lydia Plant.**

Dolfijn metafoor

In de lijn van het project DLO, wordt geopperd om direct na de kickoff te beginnen met het schrijven van een visie omtrent het thema bodem (de DOEN in DLO). Zo is het idee dat elke regio, al dan niet gezamenlijk, een visie gaat schrijven en zal ondervinden waar het tegenaan loopt. Hier worden goede voorbeelden voor aangeleverd als leidraad / handvat (zie bovenstaande actie punten). Na een vaste periode (nader vast te stellen tijdens de kickoff) komen de gemeenten weer bijeen en bespreken elkaars ervaringen en kennis in een interactieve sfeer. Op deze manier proberen we elkaar bij te sturen waar mogelijk en noodzakelijk. Hierbij wordt vooral gekeken naar de mate inpasbaarheid en samenhang met andere thema's (bijvoorbeeld meeliften op energietransitie vraagstuk). Als vervolgens iedereen is bijgepraat en nieuwe ideeën heeft duiken ze weer onder om de visie verder vorm te geven. Er worden zo diverse bijeenkomsten gepland, waarin we boven water en ervaringen delen. Echter, advies is om niet alleen tijdens deze geplande bijeenkomsten met elkaar in debat te gaan, maar ook tussendoor.